ARNOLD
MEIJER
LEIDER VAN
NATIONAAL FRONT

NEDERLAND
EN HET
NIEUWE EUROPA

UITGAVE
„DE VESTE"
BEZUIDENHOUT 76
's-GRAVENHAGE

PRIJS 40 CENT

NEDERLAND

EN HET

NIEUWE EUROPA

DOOR

ARNOLD MEIJER
LEIDER VAN NATIONAAL FRONT

Uitgeverij „DE VESTE", Bezuidenhoutscheweg 76, Den Haag, 1940

Een oude wereld is onherroepelijk verdwenen. Wij staan thans niet meer op een keerpunt van twee werelden, doch wij staan reeds geheel in de nieuwe wereld. Dat geldt voor bijna geheel Europa, dat geldt ook voor Nederland.

Hoe echter die nieuwe wereld in Nederland zal zijn, kunnen we thans nog mede bepalen; wanneer we echter de dagen en uren, waarin we thans leven, ongebruikt voorbij laten gaan, zal de ontwikkeling buiten ons en tegen ons gaan.

Dit is de verantwoordelijkheid, waarvoor het Nederlandsche volk en ieder afzonderlijk staat.

Wij hebben steeds onze verantwoordelijkheid gevoeld, maar nimmer voelden wij die zoozeer als in de dagen na de capitulatie. Ik heb toen begrepen, en de consequenties daarvan aanvaard, dat wij, en het moge ook al aanmatigend klinken — wij alleen in staat zijn om met opgeheven hoofd tot het Nederlandsche volk te gaan en het den weg te wijzen, welke eervol en gelukkig zal zijn.

Wij behoefden daarvoor niet een oud programma overboord te werpen zooals anderen. Wij konden ons beroepen op ons verleden. Daarin lagen onze geloofsbrieven opgesloten. Wij waren anti-democratisch en hadden steeds een Nederlandsch herstelprogramma voorgestaan.

Wij hebben nooit geschipperd, nooit omwille van de volksgunst van ons programma afgeweken, doch hebben allen weerstaan en vastgehouden aan datgene, wat wij tegen aller meening in als juist en goed voor ons volk aanvaardden.

De beginselen, die wij zes jaren geleden vaststelden, hebben wij steeds en ten allen tijde onverlet en onverkort gehandhaafd en konden wij handhaven, omdat zij niet op wisselvallige omstandigheden gebaseerd waren, doch op den dieperen zin van de hedendaagsche ontwikkeling.

„Wij hebben stand gehouden".

Aan den eenen kant waren het de verworden democratische denkbeelden van een ondergaande Westersche wereld, die het politieke beeld van Nederland misvormden, maar anderen daartegenover voelden zich zoo krachtig aangetrokken tot het jeugdige opbloeiende Duitschland van Adolf Hitler, dat zij nu dit, dan dat, er van wilden overnemen, zonder het eigene van ons Nederlandsche volk nog te zien.

Zoo waren wij niet!

Wat wij wilden, was een hernieuwing van Nederland van binnen uit, door eigen kracht en aanknoopend aan eigen vaderlandsche tradities, maar in overeenstemming met de dynamiek van dezen tijd!

En het zal mij een fiere voldoening blijven, dat voor deze gedachte een kleine, vurige kern van enkele duizenden zich om mij schaarde en de offers bracht, die noodig waren!

Ik wil thans niet uitweiden over de zwaarte van deze offers; over de aanvallen, door onbegrip en laaghartigheid, gericht tegen onze persoonlijke eer; over het grof machtsmisbruik, in het werk gesteld om ons op de knieën te dwingen, of anders het leven onmogelijk te maken.

Hulde aan onze soldaten.

In den hoogsten nood wisten de partijen niets te bieden. Zij hadden tot dan ons volk verdeeld in groepen en klieken. Zij waren schuldig door hun optreden; zij waren oorzaak, dat het leger onvoldoende in aantal en het materiaal schaarsch was. De democratie, zoowel in binnen- als buitenland, schoot tekort.

Onze soldaten: zij streden heldhaftig. Met groote erkentelijkheid en diepe ontroering gedenken wij hen. Zij bewezen, dat er in ons volk nog offervaardigheid en heldhaftigheid leeft. Met groote dankbaarheid gedenken wij de gesneuvelden, gewonden en allen die heldhaftig streden. Zij zijn het onderpand van de heropstanding van ons volk.

De dooden, zij mogen de rust vinden in den Heer, waarin zij geloofden. Hun nabestaanden mogen getroost zijn in de wetenschap, dat de gesneuvelden land en volk dienden. Wij allen moeten hen erkentelijk blijven en dit toonen door een nationaal monument, door ons zorgen voor de nabestaanden, doch bovenal door met ons werk te waarborgen, dat hun offer niet tevergeefsch zij. . . .

Naar Groot-Nederland.

Door strijd en ellende wordt een volk herboren. Het wat al te gezapig geworden Nederland moge door dezen oorlog de bezinning gekregen hebben, die het tot groote dingen in staat maakt.

Deze oorlog mag niet tevergeefsch zijn. Dan zou het offer van onze dooden en gewonden om niet gebracht worden.

Nederland moet uit dit leed herrijzen.

Héél Nederland! Ik bedoel: „Groot-Nederland".

Wanneer wij thans weer willen bouwen, zooals het onze plicht is, aan een nieuw Nederland, dan blijft ons die eene grondslag over: de ondelgbare, onwrikbare werkelijkheid van ons volksbestaan.

Niet de staat maakt het volk; integendeel, een gezonde volksgemeenschap zoekt zich te organiseeren in een nationalen staat.

Omdat wij, Nederlanders, dat in het verleden niet in het oog hielden, omdat we ons slechts aan den staat vastklampten, en hoogstens aan enkele tradities, die niet het heele volk omvatten, daarom was er zooveel nationale onverschilligheid, zooveel slapheid en halfheid onder ons.

Nederland, of laat ik nu zeggen: Holland, was de eenige staat ter wereld, die de helft van een volk omvatte en de andere helft niet als volksgenooten erkende.

Welke nationale overtuiging moet de burger van zoo'n land hebben? Hij kan niets anders zijn dan een nationale slappeling; tenzij de mensch beter is dan de leer, die hij aanhangt.

Waar ligt de oorsprong van ons volksbestaan? In de Frankische, Saksische en Friesche stammen, die in Zuid- en Noord-Nederland zich gevestigd hebben.

Waar liggen de kiemen van onze nationale beschaving, van datgene waarin onze eigen volksziel zich uitspreekt, duidelijk van het Duitsche zoowel als van het Fransche onderscheiden?

In de middeleeuwsche kunst en litteratuur, zooals die vooral in het Zuiden tot hoogen bloei kwam, en zich van daar uit over alle gewesten verspreidde. Daar is een rijkdom van echt Nederlandsch gemoeds- en geestesleven, waar geen Hollander, die iets van zijn nationale geschiedenis weet, afstand van zou kunnen doen.

De grootste middelnederlandsche dichters en schilders zou Holland „vreemdelingen", „Belgen" moeten noemen.

Vanwaar komt ons nationale lied, het Wilhelmus?

Door wien werd het — voor de heele natie — geschreven?

Door een Zuid-Nederlandschen dichter.

Ofwel, wij geven het Wilhelmus op als nationaal lied en verloochenen daarmee een geheel verleden, ofwel wij erkennen dat het Zuiden er evenveel recht op heeft als wij, met andere woorden: dat wij eenzelfde volk uitmaken.

En wie is nu eigenlijk de held, in dat nationale lied bezongen?

Wie is de man, die door iedereen als den vader des vaderlands wordt beschouwd? Het is Willem van Oranje, die de vereenigde Nederlanden, Noord en Zuid tot zijn vaderland rekende. Het is Willem van Oranje, die zijn groote ondernemingen ter bevrijding van land en volk naar het Zuiden richtte, voor dat de loop der militaire gebeurtenissen hem naar Holland voerde.

En ook in de jaren van zijn taaien hardnekkigen strijd in Holland bleef hij Antwerpen en Brussel beschouwen als hoofdsteden van zijn land.

Nog een voorbeeld wil ik noemen, dat tevens een symbool kan zijn van Nederlands eenheid: het is onze grootste nationale dichter: Joost van den Vondel.

Hij behoort aan het Zuiden juist evenveel toe als aan het Noorden.

Geboren uit Antwerpsche ouders, heeft hij de trouw aan die afstamming heel zijn leven kunnen vereenigen met een fier Amsterdamsch burgerschap.

Met deze enkele voorbeelden heb ik eenvoudig een greep gedaan uit den overvloed, die in heel onze geschiedenis te vinden is.

Datgene, wat Holland opeischt als zijn meest eigen, als zijn dierbaarst bezit, het blijkt vaak nog met beter recht aan Vlaanderen te behooren. Wat Noord-Nederland beschouwt als de fundamenten van zijn nationaal bestaan, het zijn ook de fundamenten, waarop het nationale wezen van Vlaanderen rust. Welnu, dan is dat maar één gebouw, één woning, de organische gebondenheid van één Nederlandsche „Groot-Nederlandsche" volksgemeenschap! Wanneer Zuid en Noord denzelfden oorsprong hebben van nationale beschaving, dezelfde cultuurtaal, ja, wanneer wij onzen Vader des Vaderlands, onze nationale hymne en onzen grootsten nationalen dichter gemeen hebben, dan is het overbodig om op een groot aantal andere gemeenschappelijke banden te wijzen; dan is er maar één gevolgtrekking mogelijk: voor de verdere ontwikkeling van ons eigen wezen hebben we elkander noodig, daar we zonder elkander zelfs geen volk meer genoemd kunnen worden.

Het is diep treurig, dat zooiets vanzelfsprekends op dit oogenblik nog moet worden verklaard en uitgelegd.

Zoo is het ook met dat zoogenaamde verschil in volkskarakter, dat de eenheid tusschen Noord en Zuid zou uitsluiten.

Ik zeg „zoogenaamd", omdat ik het als wezenlijk verschil ontken. Door zich in een klein kringetje op te sluiten kan men

kunstmatig allerlei verschillen en tegenstellingen aankweeken, zooals bij ruzies tusschen naburige dorpen.

Wanneer men een gemiddeld Hollander als het type van den Nederlander wil aannemen, dan is dat een enghartig provincialisme.

Men moet plaatselijke verscheidenheid aanvaarden en zichzelf niet beter wanen dan dien ander, die wat gemoedelijker of wat vroolijker is, of wat ernstiger of wat stugger.

En hoe komt men met die verschillen uit boven de eigen benepen grenzen? Wat een onderscheid is er niet tusschen de bewoners van de verschillende deelen van Gelderland of Limburg? En zou dan de een of ander ons willen wijs maken, dat er in de drie groote Nederlandsche gewesten: Vlaanderen, Brabant en Limburg, die elk door dwaze, willekeurige grenzen zijn gesplitst, een grooter verschil is tusschen wat aan den eenen en aan den anderen kant van de denkbeeldige lijn ademt?

Elk van die drie gewesten is een op zichzelf staand, historisch geheel. Het zijn Limburgers, Brabanders en Vlamingen, aan weerskanten, ondanks het toeval der veroveringen, die ze uiteenscheurden.

Veroveringen, eerst van Parma, aan den Spaanschen kant; later van Maurits en vooral van Frederik Hendrik, aan den kant van de republiek.

Het historisch ongeluk, dat de scheiding van Noord en Zuid voor ons volk geweest is, heeft lang genoeg geduurd, heeft lang genoeg onberekenbare schade aan onze volkskracht toegebracht.

In dit zware uur, dat beide tegelijkertijd treft, hebben we elkander weer gevonden. Thans zullen we ons tot een ondeelbare eenheid moeten verbinden voor alle komende tijden.

Vereenigd Nederland en Europa.

De vereeniging van alle Nederlanders is ook een onontkoombare noodzaak voor den opbouw van het nieuwe Europa.

Sinds duizend jaren beteekende Europa voor zijn bewoners de heele wereld.

Ook na de ontdekkingen hield men Europeesche geschiedenis voor wereldgeschiedenis. De verovering van onmetelijke rijken in Oost en West scheen van minder beteekenis dan het bezit van één stad aan den Rijn.

Nu echter kan Europa zich de weelde van twist en verdeeldheid niet meer veroorloven. Aan den duizendjarigen strijd moet een einde gemaakt worden, en ik meen, dat dit nu ook zal geschieden.

Europa bestaat uit een aantal volkeren, die alle in meerdere of mindere mate hebben meegewerkt aan den opbouw van de Europeesche cultuur, elk echter op eigen wijze, volgens eigen, scherp onderscheiden karakter.

Europa is ook samengesteld uit een aantal staten, waarvan de oudste in hun oorsprong de organische uitdrukking waren van een volksgemeenschap. Door een lange reeks van dynastieke en militaire gebeurtenissen ging die volksche grondslag grootendeels teloor; nieuwe staten ontstonden, somtijds op de meest kunstmatige wijze; en de oude vergaten den grondslag van hun bestaan.

De volkeren gingen voort zich in hun nationale bijzonderheden te ontwikkelen, deels gesteund door een krachtigen staat, deels temidden van staatkundige versnippering, deels in den strijd tegen vreemde overheersching.

De behoefte aan Europeesche ordening deed zich hoe langer hoe sterker voelen, en sinds meer dan een eeuw dringt overal het besef door, dat dit zal moeten geschieden door een zuivere indeeling in afzonderlijke volksgemeenschappen.

Duitschland en Italië.

Nog een laatste maal werd een ordening van Europa beproefd vanuit het statenbeginsel.

Het was de poging van Napoleon om Frankrijk te vergrooten met 'n aantal Nederlandsche, Duitsche en Italiaansche gebieden; en de rest van het continent te verdeelen in vazal-staten, dynastiek met Frankrijk verbonden. Deze onnatuurlijke vorming kostte stroomen bloeds en spatte uiteen als een zeepbel. Twee groote staatslieden, Bismarck en Cavour, wezen hun volk den nieuwen weg. Duitschland en Italië waren de eerste groote mogendheden, die, althans gedeeltelijk, op volkschen grondslag werden vereenigd. Maar ook in deze landen was het voornamelijk de liberale burgerij, die zich aarzelend in de nieuwe richting waagde, zonder de consequenties aan te durven. In alle landen ontstond een valsch nationalisme, dat slechts een dekmantel was voor plutocratische winzucht. Zoo stonden de zaken bij het uitbreken

van den vorigen oorlog, die geen beslissing bracht, geen beslissing brengen kon, omdat de groote vragen bij den vrede niet zuiver werden gesteld. Eerst de brutale verminking van Duitschland bij den vrede van Versailles opende veler oogen. Zeer velen in ons volk spraken toen onomwonden hun sympathie uit voor het bevriende nabuurvolk, waaraan dit groote onrecht was gepleegd.

Ieder verontwaardigde zich er over, dat groote gebieden, deels zonder volksstemming, deels in strijd met den uitslag er van, bij Polen werden gevoegd.

Dat Oostenrijk, in strijd met den uitdrukkelijken wil zijner bewoners, zich niet met het Duitsche Rijk mocht vereenigen.

Dat een aanzienlijke Duitsche minderheid onder vreemde overheersching kwam en verdrukt werd.

Ik noem slechts enkele punten.

Waar moet ik ophouden, als ik al het onrecht van Versailles wilde gaan opsommen?

Maar met de jaren verflauwde weldra de belangstelling. Wel had men algemeen in het verdrag van Versailles de kiemen van een nieuwen oorlog gezien; maar toen de toestand na eenigen tijd oppervlakkig gestabiliseerd scheen, wende men er aan, en vond, dat de Duitschers er nu ook maar aan moesten wennen.

De schijnwereld uit het Volkenbonds tijdperk begon zich in volle statigheid te ontplooien en men moest wel sterk staan om er niet in te gelooven.

Gepraat over internationale broederschap moest de echte volkeren-broederschap vervangen; gepraat over recht kwam in de plaats van werkelijk recht; papieren minderheids-statuten en papieren verdragen dienden om onderdrukking en geweld te verbergen.

Weg met het spinrag.

Zij, die met forsche kracht de werkelijkheden aanpakten en hun volk naar eigen wezen in een organische gemeenschap ordenden, eerst Mussolini en later Hitler, dát werden de „rustverstoorders".

Wie niet mede de illusie hielp in stand houden, wie Jan Salie wilde opjagen uit zijn schoone rust, wie den grooten nood van ons volk zag onder een uiterlijken schijn van onverstoorbaren vrede en welvaart, hij werd uitgescholden voor militairist en kapitalistenknecht. Toen kwam de tijd, dat al het opeengestapelde

spinrag werd verscheurd, dat alles ging, zooals het op den duur moest gaan.

Had men dat in den eersten tijd na Versailles dan in Nederland niet zelf begrepen? Ja, maar men was het nu totaal vergeten.

Bovendien kwam het ook anders dan men het zich had voorgesteld: geen chaotische beweging van wanhoop, maar een geordend, doelbewust en consequent optreden, dat stap voor stap, in logische volgorde het eene feitelijke onrecht na het andere opruimde.

Een nieuwe macht was opgestaan, en deed zich met ijzeren beslistheid gelden. Een panische schrik ging door de gemoederen, toen men uit de zoete droomen van Genève werd gewekt en den zwaren dreun der marcheerende troepen vernam in het centrum van Europa.

Tot ordelijk denken niet in staat, gaf men zich over aan een wilde vijandschap tegen dat nieuwe.

Wij kennen slechts Nederland.

Buitengewoon zwaar was in die jaren de positie van hen, die een vernieuwing van ons staatsbestel wilden in nationalen geest.

Het gevaar kon niet over het hoofd gezien worden, dat te eeniger tijd de Nederlandsche staat, op welks leiding wij niet den minsten invloed vermochten uit te oefenen, in internationale verwikkelingen zou geraken.

De door mij geleide beweging heeft nooit willen optreden als pleitbezorger voor een vreemde mogendheid. Wij kennen slechts Nederland.

Wel verzetten wij ons tegen het systematisch haatzaaien en logenstraften menig valsch bericht over Duitschland en Italië.

Natuurlijk moesten wij telkens weer 'n richtinggevende daad van de geniale regeerders dier landen aan ons volk ten voorbeeld stellen. Toen een aantal staten aanstalten begon te maken om „voor de democratie" te gaan vechten, sprak het vanzelf, dat wij ons uit alle macht er tegen keerden, dat Nederland in zulk een onzinnig en wanhopig avontuur zich zou storten.

Wij protesteerden tegen de sanctie-politiek, waardoor Nederland zich zonder eenig nut Italië tot vijand maakte.

Het eenige wat bij dat alles gold voor ons, was het Nederlandsche belang. Wanneer geen Nederlandsch belang was gemoeid bij daden van Duitschland en Italië, dan vonden wij het verkeerd,

een officieel standpunt daartegenover in te nemen, al wist een ieder, dat bijv. de vereeniging van alle Duitschers in één Rijk op zichzelf genomen overeenstemt met „onze" volksche beginselen.

Niet met de armen over elkaar.

Toen in September de oorlog uitbrak, heb ik de nationale onafhankelijkheid uitdrukkelijk als het hoogste politieke goed vooropgesteld.

Ofschoon onze herinneringen aan broodroof, wederrechtelijke inbeslagneming van onze bladen, van onze drukpersen zelfs, nog versch waren; ofschoon het oude systeem ons vervolgd had met boete op boete en met gevangenisstraf, matigden wij onze critiek in zooverre, dat wij er in geen geval ons land door in het nauw konden brengen tegenover het buitenland.

Wij wilden niet met de armen over elkaar gaan zitten als het uur van den strijd had geslagen, maar met alle kracht, die in ons was, vechten voor ons land, welke bezwaren wij ook mochten hebben tegen de regeering.

Deze nationale houding geeft ons het recht, thans de leiding te nemen, die ons stuurloos volk behoeft.

Nu Europa geordend gaat worden volgens het volksche beginsel, kan in dit land geen leiding uitgaan van hen, die zelfs in deze weken nog niet van dit beginsel kennis nemen; maar slechts van degenen, die het in de moeilijkste omstandigheden voortdurend tot richtlijn van al hun handelingen hebben gemaakt.

Maar waaruit put ik dit vertrouwen, dat Europa naar volksche beginselen wordt ingericht?

Maak ik mij somtijds de illusie, dat Duitschland strijdt „voor de rechten der kleine naties" om een van de ons zoo bekend klinkende leuzen te gebruiken? Neen, de Duitschers weten zeer goed, dat ze strijden voor hun eigen volksbestaan, dat vernietigd zou zijn, indien deze oorlog voor hen met een nederlaag was geëindigd.

Geen onbestemde illusies.

Niet met onbestemde illusies moeten wij ons bezig houden, maar met nuchtere, klare feiten en met logische redeneeringen.

Het zou dwaasheid zijn, zich de groote gevaren van den tegenwoordigen toestand te willen verhelen; het zou getuigen van

volstrekt gemis aan nationaal eergevoel om dezen toestand niet als diep beschamend te ondergaan.

Maar dwaas zou het ook zijn, de lichtzijde niet te willen zien. Tot verbazing van al degenen, die aan een onbegrensd Duitsch imperialisme geloofden, werd ons land niet oogenblikkelijk na de capitulatie geannexeerd. Zij die geloofd hadden aan een weerzinwekkenden Duitschen hoogmoed en aan de verhalen over de Duitsche wreedheid, kregen het volkomen correct optreden der Duitsche troepen te aanschouwen en hoorden den ridderlijken lof, door bevoegde tegenstanders aan den moed onzer Nederlandsche soldaten gebracht.

In strijd met al wat tot nog toe internationaal gebruikelijk was, werden onze gevangen genomen soldaten gedemobiliseerd.

De maatregelen tegenover de burgerbevolking laten ook onze nationale eer ongemoeid; en in het algemeen moeten we zeggen, dat het normale leven voort gaat, alsof we niet in een oorlogvoerend en door vreemde troepen bezet land woonden.

Tè normaal in sommige opzichten; er zijn onnadenkende Nederlanders, die uit het oog verliezen, welke plichten de ernst van dezen tijd hen oplegt. Dat is echter een erfenis van het verleden: het democratisch tijdperk heeft aan ons volk geen lessen in nationaal zelfrespect gegeven. Dit zelfrespect zouden we ook uit het oog verliezen, wanneer we op dit tijdstip, nu de verhouding tusschen Nederland en Duitschland nog niet op een eervolle basis definitief is geregeld, als overwonnene den overwinnaar gingen toejuichen. Maar met dat al moeten we de meest gewone eerlijkheid betrachten en erkennen, dat wij als overwonnen volk op bijzonder loyale wijze worden behandeld.

Kinderachtig en bekrompen is het, om die behandeling als vanzelfsprekend te aanvaarden en alle gelegenheden uit te buiten, om te mokken over hetgeen we missen moeten. Bekrompen en kleingeestig om alleen het onaangename te willen zien en te zoeken naar minderwaardige bedoelingen achter alles wat we als goed moeten erkennen.

Als regel mogen we toch wel aannemen, dat minderwaardige bedoelingen zich omzetten in minderwaardige daden; in het bijzonder wanneer de macht van een overwinnend leger daar achter staat.

Duitschland en wij.

Onze nationale eer eischt niet van ons, dat wij den tegenstan-

der, met wien we gisteren streden, per se als onzen eeuwigen vijand beschouwen, dien we voor altijd moeten haten en verafschuwen en van wien we geen enkele eerlijke gedachte willen gelooven. Temeer niet, wanneer we er door de natuur der dingen op zijn aangewezen met dien tegenstander als goede nabuur en als vriend samen te werken en wanneer de gedachte, die hij uitspreekt, in ons beider belang is!

Toen de Rijkscommissaris zijn ambt in ons land aanvaardde, waren velen onzer nog te zeer geschokt door het oorlogsgebeuren, om de rede, welke hij bij die gelegenheid uitsprak, ten volle in zich op te nemen.

Daarom temeer kom ik terug op enkele zinsneden uit die rede, waarin een geheel program voor Europeesche ordening wordt gegeven.

„Zeker is dat er een nieuw Europa gevormd wordt, dat sterk is in zijn grootheid en sterk door het overwicht zijner behoeften, waarvoor de Nederlanden een thans versterkte en in haar economisch achterland beveiligde uitgangspoort aan de monding van den Rijn kunnen zijn. . . ."

„Het Nederlandsche volk zal door de vervulling van de taak, die uit het gemeenschappelijk lot voortvloeit, in staat zijn, zijn land en zijn vrijheid voor de toekomst te verzekeren. . . ."

„. . . .het gaat er om, een nieuw Europa te bouwen, dat als richtsnoer tot grondbeginsel heeft: nationale eer en gemeenschappelijken arbeid."

Wanneer de Rijkscommissaris in dezelfde rede de stellige hoop uitspreekt „dat de Nederlanders moedige en vastberaden personen zullen vinden, die zich hiervan rekenschap zullen geven" en daarmee aan ons zelf de gelegenheid laat om den politieken vorm te vinden, die zoowel overeenstemt met het karakter van ons volk, als met den eisch van het oogenblik, dan zou het toch wel diep beschamend zijn, als het nationale Nederland in blind wantrouwen zich afzijdig hield.

Ik vertrouw op deze woorden van den Rijkscommissaris, omdat ze overeenstemmen met de houding, door het Duitsche militaire en burgerlijke gezag tegenover ons ingenomen.

Ik vertrouw er op, omdat ze komen van een overtuigden nationalist, en omdat dezelfde gedachten reeds sinds jaren door den Duitschen Führer in overeenkomstige bewoordingen werden uitgedrukt.

Ik vertrouw er op, omdat in diepsten grond Duitschland's

eigen belang een herstel van een onafhankelijk, sterk, met Duitschland bevriend Nederland eischt.

Wij zouden een lange reeks van citaten kunnen geven, waaruit blijkt, dat de Führer van het Duitsche volk zich in dezen geest uitte.

Wij zullen ons echter beperken tot het interview, dat de Führer van het Duitsche Rijk kort geleden aan Karl von Wiegand gaf.

Daarin zeide hij:

„Het pricipe van dezen vrede zal steeds het besef zijn, dat er geen werkelijke toestand van vrede kan zijn, zonder dat rekening wordt gehouden met de levensbehoeften van de groote volkeren.

Slechts een domkop kan zich verbeelden, dat een nieuw Versailles beter zou zijn dan Versailles was".

En verder:

„Duitschland zal niet dulden, dat in zijn levensruimte een andere mogendheid de lakens uitdeelt."

En daarop volgt:

„Duitschland bemoeit zich op zijn beurt ook niet met aangelegenheden die buiten zijn eigen levensbelangen liggen, en die derhalve in de eerste plaats andere volken aangaan."

Ik vertrouw op deze gedachte, omdat deze woorden datgene uitspreken, wat in de natuur der dingen ligt, omdat ze onomstootelijke waarheden bevatten, waarvan het juiste begrip voor Nederland zoowel als voor Duitschland van het allergrootste belang is.

De ware verraders.

In verschillende deelen des lands worden fluistercampagnes gevoerd en wordt het voorgesteld alsof Duitschland deelen van ons gebied in bezit zou willen nemen. Degenen, die zulks verder vertellen, zij zijn de saboteurs van de goede verhoudingen met de bezettende overheid en brengen ons volk in gevaar. Zij kunnen niet krachtig genoeg gebrandmerkt worden.

Dezulken brengen de uitspraken van den Rijkscommissaris en van den Leider van het Duitsche Rijk in twijfel en vertroebelen daarmede de verhoudingen. De ongeschondenheid van ons gebied spreekt vanzelf. We mogen en kunnen van Duitschland niet anders verwachten. Het zou indruischen tegen eigen principes, eigen leerstellingen en eigen belangen.

Napoleon bouwde slechts voor enkele jaren. Hitler wil meer. Hij wil hechter bouwen: voor tientallen, voor honderden van jaren. Juist daarom zal hij het nieuwe gebouw niet optrekken op den grondslag van zijn oogenblikkelijke overmacht, maar zal hij dit gebouw optrekken op basis van de natuurlijke rechten der buurstaten en hun gemeenschappelijk belang.

Europa's ordening.

Duitschland heeft reeds meerdere malen te kenen gegeven, dat het als „ordenaar" van Europa geen nieuw Versailles wil maken. Dat het niets wil weten van het najagen van Napoleontische concepties.

Wat beteekent dat? Dat beteekent, dat Duitschland geen vreemde volkeren uit elkaar wil rukken, geen beschaafde volkeren wil onderdrukken, maar dat het een orde wil opbouwen, die door het gemeenschappelijk belang van de betrokken volkeren in stand blijft, niét door en zoolang de macht van den overwinnaar zich alom doet gelden, maar door het gemeenschappelijk belang, dat alle deelnemers aan die nieuwe orde hebben verkregen.

Tot de verhouding Nederland—Duitschland teruggebracht wil zulks zeggen, dat het nieuwe Nederland op grond van het gemeenschappelijke belang, dat het met Duitschland bij die nieuwe orde zal hebben, een „natuurlijke" vriend van Duitschland zal zijn en dus bij in-gevaar geraken van die nieuwe orde, zijn aandeel bij de handhaving daarvan, uit eigen wil en belang zal leveren. Dit sluit reeds uit, dat Duitschland het Nederlandsche volk zal blijven besturen en bezetten, want Duitschland weet zéér goed, dat het Nederlandsche volk géén slavenvolk is en zich steeds van welken bezetter ook heeft bevrijd, zoo gauw de gelegenheid daar was.

Een ook na den oorlog bezet en door Duitschers bestuurd Nederland zou passen in een Napoleontische opvatting omtrent het te bereiken resultaat na den oorlog, een opvatting, die Duitschland echter, gelijk bekend is, verwerpt.

Een voortzetting van de onderdrukking der Vlamingen door de Walen, hetgeen beteekent een voortzetting van den Franschen vazalstaat België, kan zeker ook niet worden geduld. Het zou het instandhouden van een nieuwe besmette kiem zijn, die de nieuwe orde in Europa steeds zou bedreigen.

Volk hoort bij volk! Deze grondslag voor de Duitsche politiek kan niet onthouden worden aan een ander volk, dat óók dezen grondslag voor zichzelf heeft aanvaard. Bovendien zou de vereeniging van Vlaanderen met Nederland aan ons volk een direct aandeel geven bij de nieuwe orde in Europa; een aandeel, dat Nederland natuurlijk bij bedreiging van die nieuwe orde uit eigen wil zal wenschen te verdedigen.

Door dus toe te laten, dat naast het groote Duitsche Rijk een onafhankelijke Groot-Nederlandsche staat ontstaat, waarborgt Duitschland zich onze vriendschap, omdat ons volk dan met het Duitsche een gemeenschappelijk belang zal hebben bij de nieuwe orde van Europa.

Geen vriendschap is meer duurzaam dan die welke stoelt op een gemeenschappelijk belang! Eindelijk zal dan, in de gestalte van den onafhankelijken door vriendschap en belang nauw met Duitschland verbonden Groot-Nederlandschen staat, het Germanendom meester zijn van zijn gebied tot aan de taalgrens.

Nederlandsch-Indië.

Gemeenschappelijk belang! Dat brengt mij er toe U te spreken over die gemeenschapelijke belangen, die wel van een lagere orde zijn dan dat waarvan ik zoojuist gesproken heb, maar die toch ook meetellen in de consolidatie van Europa. Wij moeten ook daarvoor open oog houden. Het is niet voldoende dat er een gemeenschap van belangen zou bestaan, maar het is dan ook nog voorwaarde voor een werkelijke consolidatie van de nieuwe verhoudingen, dat men die gemeenschappelijke belangen ook als gemeenschappelijke belangen ziet!

Dan hebben wij in de eerste plaats het oog op het gemeenschappelijk belang, dat Duitschland en Nederland hebben bij het voortduren van de Nederlandsche souvereiniteit in de Indische wateren.

Hoe is de toestand? Duitschland herordent Europa. Het is machtig in Europa. Het kan echter niet de gansche wereld herordenen. Het reikt niet tot in den Stillen Oceaan. Daar wordt de toestand beheerscht door een machtsevenwicht tusschen Amerika en Japan, die tegengestelde belangen hebben. Vroeger zouden we Engeland en Frankrijk daarbij noemen, maar hoe de oorlog ook verder zal verloopen, de machtspositie van Engeland en Frankrijk is in het Verre Oosten sterk geschokt. Heeft

Duitschland er nu belang bij, dat Nederlandsch-Indië, tot waar zijn machtige arm reikt, voor Nederland verloren zou gaan en in handen zou vallen van hetzij Amerika, hetzij Japan? Dat is natuurlijk niet in Duitschland's belang. Dat is zeker niet zijn belang ten opzichte van een met Duitschland bevriend Nederland.

Integendeel: Het heeft er alle belang bij, dat wij onze positie in het Verre Oosten handhaven, ja zelfs nog versterken. Wij zijn een maritiem volk en het Duitsche is een continentaal volk; wij hebben een zee-mentaliteit, het Duitsche een vastelands mentaliteit. Het mag dus verwacht worden, dat wij, nu we van den kruideniersgeest der democratie zijn bevrijd, in staat zullen zijn, in het Verre Oosten een genoegzaam sterke maritieme macht op te bouwen om voor ons zelf — en voor het nieuwe Europa, met Duitschland als domineerende macht — onze positie aldaar te behouden en te bevestigen.

Daarmede is dan gewaarborgd de doorstroom van tropische goederen vanuit het Verre Oosten naar Europa en naar Duitschland. Niets is er op tegen, dat ook Duitschland wederom de voordeelen geniet, die onze overzeesche gebieden boden en bieden. Deze „Gordel van Smaragd" heeft haast onbeperkte mogelijkheden.

Wij hebben bewezen deze volkeren uitstekend te kunnen besturen. Wij hebben het recht en de plicht de zeggingschap over deze gebieden te behouden. Een met ons bevriend Duitschland, waarmee wij door gemeenschappelijke belangen verbonden zouden zijn, zou van onze positie in het Verre Oosten in sterke mate kunnen profiteeren. Dat alles is echter alleen mogelijk, wanneer de landen, die begeerig naar deze gebieden zijn, er van overtuigd kunnen zijn dat Nederland voldoende macht bezit om als onafhankelijke mogendheid zich aldaar te kunnen handhaven.

Dat zien de Duitschers ook zeer goed in.

De Rijkscommissaris zei: „De leiding van het Groot-Duitsche Rijk laat met de militaire bezetting van Nederland evenmin een aanspraak gelden op en of ander deel van het Nederlandsche Rijk buiten Europa als zij een opheffing van de zelfstandige Nederlanden op het oog heeft. Ik kan U veeleer de verzekering geven, dat Nederland in het herhaaldelijk genoemde verantwoordelijkheidsgevoel en in ons bewustzijn van een gemeenschappelijk lot dien steun zal kunnen vinden, welke er toe leidt, en welke op een of andere wijze er toe kan bijdragen, dat het Nederlandsche rijk in zijn geheel onverkleind blijft!"

Ongemerkt komen we er dus toe over onze maritieme mentaliteit en onze maritieme positie te spreken. Deze houdt méér in dan alleen maar den band met Indië. Wij zeiden reeds, dat Duitschland op grond van de natuur in de eerste plaats continentale belangen bezit en dus een continentale mentaliteit heeft. We ontkennen niet, dat ook Duitschland tal van zeevaarders oplevert en dat de zee-mentaliteit in de kuststrook aan de Noordzee overwegend is, maar voor het geheele Duitsche volk is tenslotte de vastelands-mentaliteit regel! Dat zien we in zekeren zin ook weerspiegeld in de economische politiek van Duitschland tegenover Rusland. Wij, met onze zee-mentaliteit, vormen ook in dien zin het complement van Duitschland, want bij ons is de maritieme mentaliteit overwegend.

Reeds vóór den oorlog voerde een groot gedeelte van de Nederlandsche koopvaardijvloot producten aan voor Duitschland en verzorgde deze vloot ook het vervoer van de exportproducten van Duitschland. Naast de Duitsche vloot, dat is vanzelfsprekend, en slechts aanvullende datgene wat de Duitsche vloot niet verwerkte, maar de aanvulling was op zichzelf belangrijk. Tegenover in 1936 een in Duitsche havens in- en uitgaand verkeer van Duitsche schepen van ruim 28½ millioen ton stond een in- en uitgaand verkeer van vreemde schepen van bijna 16 millioen ton. Daaraan had Engeland een aandeel van ca. 3½ millioen ton. Zweden (maar hoeveel kleine vaart is daarbij) van ruim 2½ millioen ton en Nederland volgde op de derde plaats met ruim 2 millioen ton. Nu het economisch centrum zich verschuift van Londen naar Berlijn, zal dat verkeer nog veel intensiever worden. Bovendien zal de Britsche vlag na den oorlog wel een veel geringer aandeel krijgen. Ongetwijfeld zal Duitschland het eigen scheepvaartverkeer opvoeren, maar voor ons zelf kunnen wij — ten deele ter vervanging van de uitvallende Britsche tonnage, ten deele als aandeel in algemeen surplus — een grooter aandeel in dat vervoer verwachten.

Trouwens met deze cijfers is lang niet alles gezegd. Hoe groot is het indirecte scheepvaartverkeer met Duitschland via Nederlandsche havens? We moeten dus tot de conclusie komen, dat onze taak als zeevaarders in de nieuwe Europeesche orde nog grooter zal zijn dan voorheen. Tot ons eigen voordeel en tevens in het voordeel van Duitschland. Verder, zullen wij niet bij

uitstek de handel en scheepvaart verzorgen tusschen dit Midden-Europa en Zuid-Oost-Azië en misschien wel, zoolang er nog een zekere vervreemding bestaat, tusschen Midden-Europa en het continent Amerika?

Economische verhoudingen.

En de verdere economische verhoudingen? Minister Funk heeft daaromtrent een belangrijke rede gehouden. Wanneer wij deze goed begrijpen, dan zou er een gebied komen, waar de Mark heerschende munt is en verder clearing. Maar niet een clearing zooals we gekend hebben. Echter een clearing, die tot basis krijgt langloopende leveringscontracten. De bedoeling is Europa autarkisch te maken en voor het surplus natuurlijk den exporthandel uit te breiden.

Dit beteekent echter, dat het eene land van het andere moet weten of het rekenen kan op deze of gene grondstof, waarover hetzelf niet of in onvoldoende mate beschikt; of het rekenen kan op dit of dat consumptiegoed, dat het dan zelf niet behoeft voort te brengen. Tegenover de grootere diensten, die wij in de toekomst middels ons handels- en scheepvaart-apparaat aan het Groot-Duitsche rijk zullen bewijzen, zal dus komen te staan, dat wij in grootere mate bepaalde goederen, waaraan wij behoefte hebben, van Duitschland zullen hebben af te nemen.

Ook onze landbouw zal zich weer te richten hebben op Duitschland. Dit is de laatste jaren geheel veronachtzaamd. Nederland, dat al van nature was aangewezen op een zoo levendig mogelijke ruilhandel met zijn achterland, dat Duitschland heet, heeft na den wereldoorlog zijn handelsbetrekkingen ontwricht.

Sedert 1925 tot 1939 liep de uitvoer van boter, kaas, eieren en melk terug van 117 millioen gulden tot 46 millioen gulden, dus een teruggang van meer dan de helft, n.l. van 71 millioen gulden.

De export van versche groenten liep in 1925 tot een bedrag van 35 millioen gulden en deze bedroeg in 1938 nog slechts 11 millioen gulden. Dus een teruggang met bijna 20 millioen gulden of ruim 2/3.

Onze eigen landbouw zal intensiever, véél intensiever gedreven moeten worden. Zij zal méér dan tot nu toe in onze eigen behoeften moeten voorzien, maar tevens gericht moeten zijn op

Duitschland, opdat zij een veel ruimer afzetgebied krijge dan voorheen.

En onze industrie? Industrialiseeren moeten we, dat staat vast! Anders zouden we niet een zóó talrijke bevolking op een zóó klein grondgebied kunnen onderhouden. We zullen echter bij de nieuwe verhoudingen deze planmatiger kunnen uitbouwen, wetende welke grondstoffen, halfproducten enz. wij gedurende langen termijn uit Duitschland kunnen betrekken en welke producten wij aldaar kunnen afzetten.

Kortom, de basis van het economisch verkeer wordt verlegd van het geld naar den arbeid. Welke arbeidsproducten wilt gij daarvoor van mij afnemen? Welke grondstoffen kunt gij bezorgen, grondstoffen waarop ik een industrie kan optrekken en handhaven en welke grondstoffen zal ik voor U aanvoeren of in voorraad houden?

In voorraad houden! Van welk belang is het bij een nauwe economische samenwerking tusschen het nieuwe Duitschland, dat Nederland vanuit zijn koloniën groote voorraden in eigen land onderhoudt van bauxiet, aluminium, tin en kina en van zoovele tropische producten! En welk belang hebben wij zelf bij groote voorraden in het Duitsche rijk van bepaalde producten, die wij in geval van crisis nergens anders vandaan kunnen halen!

Gemeenschap van belangen.

Want men geloove niet, men geloove nimmer, dat na dezen oorlog geen enkel gevaar de herwonnen rust van Europa kan bedreigen.

Dat is in strijd met de dynamiek der ontwikkeling. Juist dáárom is het van belang, dat een onafhankelijk Groot-Nederland met het Derde Rijk een zoo breed mogelijken basis van gemeenschappelijke belangen zoekt. Dat politieke belang krijgen wij reeds met de verwerkelijking van Groot-Nederland! De basis voor een gemeenschap van economische belangen ligt voor het grijpen! We hebben een continent als achterland en wij zullen onze positie als in- en doorvoerland sterk uitbouwen, hetgeen niet behoeft te belemmeren, dat wij voort zullen kunnen gaan met industrialiseeren, echter dan in een breed schema, waarbij de economische ontwikkeling en potentie van den een de basis oplevert voor die van den ander en omgekeerd.

Dr. Seys-Inquart heeft in een van zijn redevoeringen gezegd:

„Dat Nederland echter aan den nieuwen opbouw zal medewerken en wel als gelijkgerechtigde partner, is de wensch van het Duitsche Volk. Het is duidelijk, dat bij deze reconstructie alle Nederlanders betrokken zijn. De toekomst zal eens deze intrede van de Nederlanders in den vollen stroom der geschiedenis begroeten, want deze zal de Nederlanders wegvoeren van hun non-activiteit, die beslist op alle gebied niet meer oplevert, dan datgene, dat een non-activiteit, welke licht tot stagnatie wordt, kan bieden. Ik geloof echter, dat deze nieuwe opbouw aan de meerderheid van het Nederlandsche Volk, vooral aan de arbeiders en aan de plattelandsbevolking, maar ook aan den Nederlandschen koopman en zeeman, zeer veel bieden zal, n.l. de medewerking aan de constructie van een groote Europeesche ruimte, die door de afmetingen en het evenwicht van haar deelen waarborg biedt tegen crisis van welken aard ook."

Welnu, wij zijn volgaarne bereid mede te werken aan den heropbouw van Europa. Wij zijn er van overtuigd, dat wij zoowel om ons verleden en onze geografische ligging als om onze hooge cultuur een groote, voorname rol daarin kunnen spelen! Onze onafhankelijkheid is, zooals het verleden bewijst, daartoe de voorwaarde.

Er blijft voor onze vrijheid echter geen ander fundament, dan het door Dr. Seys-Inquart genoemde: nationale eer en gemeenschappelijke arbeid. Slechts door een waardige en fiere nationale houding in oprechte vriendschap met het Duitsche volk, kunnen wij de vrijheid waarborgen en de ontplooiing vinden van onze krachten en vermogens naar eigen aard en aanleg.

Niet als dienaren, niet als slaven van een ander volk, maar als heer van onze eigen aangelegenheden, baas over eigen erf.

Zoo zien wij het Rijk der Nederlanden: de vereenigde deelen van den Nederlandschen stam tezamen met de groote overzeesche gebieden, die er onverbrekelijk bij behooren, onder één daadkrachtige regeering, die waarlijk leiding geeft.

Hoe ontstaat leiding?

Hier kom ik aan de groote vraag: hoe ontstaat leiding over een volk? Niet door besprekingen binnenshuis, door geven en nemen.

Leiding wordt niet van boven opgelegd. Ze wordt niet aanvaard met de gedachte: vooruit dan maar, we kunnen op het oogenblik niets beters krijgen. Er wordt niet over gestemd, niet gedobbeld of geloot, als om sommige baantjes in den pruikentijd der democratie.

Waarop zal iemand zich beroepen, die zich als Leider opwerpt? Op de aanbevelingen der partijen, die in het zand verloopen zijn, omdat ze hun tijd niet begrepen? Op den uitslag van onderlinge afspraakjes achter de schermen?

Op een aantal klinkende titels van personen, die vroeger nooit blijk gaven, één vaste leiding over hun volk te willen aanvaarden? Hoe zou op deze manier een ware leiding over een levend volk ontstaan?

De Nederlander zal op de eerste plaats zijn leider willen kennen aan diens beginselen en zich ervan overtuigen, dat deze beginselen in overeenstemming zijn met den geest en het karakter van ons volk.

Ook moeten die beginselen trouw zijn gehandhaafd. Eenmaal vastgesteld, kunnen de leidende gedachten gestadig worden verhelderd, in ondergeschikte punten worden aangevuld en verbeterd misschien. Maar nooit mag het oorspronkelijke karakter te loor gaan. Want welk vertrouwen kan een leiding inboezemen, die beginselen als oude plunje wegwerpt?

Intusschen, welke zijn beginselen ook zijn, — een afzonderlijk persoon mag en kan nooit zichzelf op eigen gezag opdringen als leider aan een volk. Zoo zou de leidersgedachte de caricatuur worden, die een leugenachtige propaganda ervan maakt. Als zou er slechts sprake zijn van een tyran, die heerscht over een aantal willooze slaven.

Gij kunt den leider herkennen aan zijn beweging. Het is een schaar van gelijkgezinden, die gezamenlijk hun strijd voeren met den inzet van heel hun persoonlijkheid. Wie niet den geheelen stroom van den tijd tegen zich heeft gehad; zich staande heeft gehouden en persoonlijk zware offers heeft moeten brengen; wie niet daarbij heeft kunnen rekenen op de vaste mannentrouw van zijn volgelingen, hij is geen leider.

Wie in den ontzettenden storm van gebeurtenissen die achter ons liggen, en ons nog wachten, niet voor zichzelf en zijn volgelingen den goeden, nationalen koers heeft gehouden en kan houden, hij is geen goed leider.

Eerst het wederzijdsche vertrouwen, gegroeid in allerlei strijd en bezwaren, maakt werkelijke leiding mogelijk.

Nationaal Front.

Daaruit slechts kon ontstaan het Nationale Front: één krachtige volksbeweging van gelijkgezinden, die uitsluitend het algemeen Nederlandsch belang voorstaan. Die éene beweging zal alle opbouwende krachten tot zich trekken en vast tezamen bundelen. In dit Nationale Front zal ieder de taak verrichten, die hem wordt aangewezen. Slechts wie toont een man te zijn van karakter en een man van bekwaamheid, die zal zich handhaven!

Zoo ontstaat en zoo versterkt zich voortdurend een gezonde nationale gemeenschapsgeest, een onderling vertrouwen, dat allen in zijn ban trekt en zich zoo verder voortplant, tot heel ons volk er door zal zijn aangegrepen en er een nieuwe bezieling uit zal ontvangen.

Dat is de eenige garantie tegen verkeerde leiding voor ons volk.

Wij hebben die verkeerde leiding gezien van de democratie, die ten verderve voeren moet. Daar waren partijen en beroepspolitici, wier bestaan zelf afhing van de volksverdeeldheid. Bij iedere stembus moest elk klein groepsbelang voor den dag worden gehaald, elke onderlinge tegenstelling worden uitgebuit, elke afkeer en ieder wantrouwen tusschen personen en groepen tot in het hysterische worden aangehitst.

En na de stembus werd in weken van geheimzinnig binnenkamersch gekonkel de lappendeken weer aaneengeflikt; maar vooral niet zoo, dat de naden en scheuren niet duidelijk zichtbaar bleven. De partijenstrijd moest immers elk oogenblik weer opgevat kunnen worden; het wantrouwen moest op den loer blijven liggen; de partijhaat mocht niet te diep insluimeren.

Daartegenover zal het Nationale Front voorop stellen: al wat ons Nederlanders vereenigt. In plaats van onderling wantrouwen komt het vertrouwen van alle oprechte kinderen uit het éene Nederlandsche gezin. Geen verschillen van wat voor soort dan ook, mogen tot geschillen worden.

Godsdienstige verschillen zullen nauwgezet worden geëerbiedigd, maar mogen geen rol spelen in de politiek.

De garantie voor de toekomst.

En hoe zal nu voor de toekomst gegarandeerd worden, dat het Nationale Front niet ontaardt? Dat het geen gerechtvaardigde vrijheden zal onderdrukken, dat geen baantjesjagers en oogendienaars er den goeden geest in verstikken? Dat de oude partij-ruzie's zich niet weer opdringen met heel hun misselijken kliekgeest?

Hierop antwoord ik ronduit: dat kan *ik* U niet garandeeren. Dat kunt slechts gij garandeeren!

Zij, die met mij mee marcheeren, vormen het kader, opgevoed in dezelfde harde beginselen als ik verkondigde.

Door voortdurenden toevloed en doorstrooming van kader wordt de handhaving der beginselen gegarandeerd.

De garantie ligt dus bij hen, die mee marcheeren.

En.... daar het Nederlandsche volk eens geheel mee zal marcheeren.... dus bij U.

Dat is bij het Nederlandsche volk, op welks gezonde kracht, wij een vast vertrouwen stellen.

Vertrouwen wij op ons volk, maar bovenal op God!

Nederland heeft in de dagen van de grootste en bangste beproevingen nooit aan Gods bescherming gewanhoopt, wanneer het zelf de handen aan den ploeg legde.

Zooals het oude lied op den tienden penning getuigt:

„Helpt nu Uzelf, zoo helpt U Godt,
Benauwde Nederlanden."

Daarom is Nationaal Front het begin van de nationale wederopstanding. Alle zuivere en goede elementen van ons volk zullen zich daarin scharen, en wij kunnen met stelligheid toezeggen, dat zij er de Nederlandsche taak zullen vinden, waarnaar zij verlangen, en die zij in kameraadschap, maar in strakke tucht zullen verrichten.

Zoo is Nationaal Front en zoo zal Nationaal Front steeds meer zijn: de beweging van den nieuwen en sterken nationalen geest, die het Nederlandsche volk kan en zal bezielen voor een nieuwe en grootsche roeping in een herordend Europa.

